

GLOSE IN EPIGRAMI

OBJEKTIVNOST NAD VSE. Smrti T. S. Eliota sta se med drugimi spomnili tudi dve slovenski reviji, Sodobnost in Problemi. Naključje je nanese, da sta se obe reviji oddolžili spominu velikega pesnika s prevodom iste pesmi. Primerjava obeh prevodov je kajpak zanimiva; ker si bralec lahko sam ogleda oba prevoda, objavljamo tu samo začetek, prvo kitico obeh prevodov:

Čas sedanji in čas pretekli
sta morda oba v času prihodnjem,
in prihodnji vsebuje preteklega.

Ce pa je čas večna sedanjost
je ves čas nepovračljiv.
Kar bi lahko bilo je gola abstrakcija
in ostaja kot stalna možnost
samo v svetu razmišljanja.
Kar bi lahko bilo in kar je res bilo
kaže na konec, ki je vedno navzoč.
V spominu odmevajo koraki
vzdolž hodnika, ki ga še nismo
prehodili
proti vratom, ki jih ne bomo nikoli
odprli
v rožnat vrt. Moje besede odmevajo
tako, v tvoji duši.
Toda čemu
begati prah v čašah cvetnih listov
ne vem.
Itđ., itd.

Čas sedanji in čas pretekli
sta oba morda navzoča v času
prihodnji
in čas prihodnji vsebovan
v času preteklem.
Ce ves čas je vedno navzoč
ves čas je neodrešljiv.
Kar mogoče je bilo je abstrakcija
ki ostaja nenehna možnost
samo v svetu razglabljanja.
Kar mogoče je bilo in kar je bilo
vodi k istemu koncu, ki je
zmeraj navzoč.
Koraki odmevajo v spominu
sloz prehod po katerem nismo krenili
proti vratom, ki jih nismo nikoli
odprli
v vrt rož. Moje besede odmevajo
tako, v tvojem duhu.
Vendar čemu
vznemirjati prah na skodeli rožnih
ne vem. [lističev
Itđ., itd.

Najbrž se v naši prevodni literaturi ne dogaja tako pogostoma, da bi si bila dva prevoda tako zelo podobna, pa vendar: Jože Snoj, recenzent tako Sodobnosti kot Problemov, je ob prebiranju prevoda v Sodobnosti takole doživljal T. S. Eliota (Delo, 11. aprila):

»Številka prinaša tudi dvojce pesniških prevodov: T. S. Eliota poemo »Burnt Norton« (prevedel France Pibernik) ter pesmi Blažeta Koneskega (prevedel Ivan Minatti). Ob Eliotu samo opazko: nadrealistični intelektualizem, ki sta mu odvzeti artistična in emocionalna igra in notranja medsebojna povezava besed, izgubi v tujem jeziku domala ves čar in tudi veliko vsebinskega smisla. Taki in podobni prevajalski poskusi vedno močnejše zastavljajo načelno vprašanje prevajanja sodobne moderne poezije. Klasično pojmovano prevajanje — večidel od besednega pomena do besednega pomena — je postalo v tem primeru neučinkovito. Spominski esej o Eliotu je napisal Božidar Pahor.«

Deset dni nato (Delo, 22. aprila) smo v Snojevi recenziji nove številke Problemov prebrali tudi naslednje:

»Osrednje literarno doživetje pričujejo številke Problemov prinaša bralcu prepesnitev poeme »Burnt Norton« iz »Štirih kvartetov« T.S.Eliota: zaradi Eliota samega seveda, ki je znal svojo metafizično misel o času in brezčasju ter človeku in izvenčloveku v njem domisliti do čistega čustvenega in celo čutnega zamaknjenja, ter po odločujoči zaslugi prevajalca Vena Tauferja, ki je to zmozel do estetsko učinkovite mere ponoviti v slovenščini. Večja ali manjša stopnja subjektivnosti pri razumevanju Eliotove nadrealistične pesniške besede je neogibna in celo nujna, če naj bo prevod pesnitev s pesniškimi karakteristikami izvirnika. Slednje se je Tauferju posrečilo še toliko izraziteje — ob prevodu iste pesnitve izpod peresa Franceta Pibernika v zadnji številki »Dialogov« (No, Sodobnost se je celo spremenila v Dialoge!)

Kaj naj zapišemo ob tako visoki stopnji literarne občutljivosti in kritične objektivnosti Jožeta Snoja? Človek lahko samo prilagodi star pregovor današnjim razmeram: Povej mi, v katero revijo pišeš, pa ti bo Snoj povedal, kakšna je tvoja cena.

Ur.

NAPREDEK

Nekoč so se lotevali Problemov
ti nadkranjski kritični nadliterati,
sedaj pa so, kot čujemo in vemo,
jeli Probleme tudi reševati.

Matej Bor

EPIGRAMČEK

Ceprav njegove igre ne poznam,
vseeno vam napišem epigram,
namesto da napisal bi kak člančič:
ne Makro Cankar, le Mikro Župančič.

Matej Bor